

Nordisk
Ministerråd

Planer og budget 2023

Sammenfatning

Indhold

Forord	3
Forhandlinger med Nordisk Råd og det opnåede budgetkompromis	4
Nordisk Ministerråds ramme for 2023	6
Nordisk Ministerråds planer for virksomhedsåret 2023	9
Opfølgning på resultater og evalueringer	13
Budgettets indtægter og landenes indbetalinger	14
Historisk udvikling i Nordisk Ministerråds budget og likviditet	16
Budget på budgetpostniveau	21
Bilag	28
Om denne publikation	30

Denne publikation findes også som en webtilgængelig version
online: <https://pub.norden.org/politiknord2023-721>.

Generalsekretærens forord

Nordisk Ministerråds budget for 2023 er en videreførelse af det langsigtede arbejde med at indfri Vision 2030 og styrke den grønne omstilling i Norden.

Nordisk Ministerråds budget er et vigtigt styrings- og prioriteringsværktøj til at nå visionens mål om, at Norden skal være verdens mest bæredygtige og integrerede region. Budget 2023 udgør det tredje år i handlingsplanen, der har som mål at indfri visionen og opfylde de fireårige, indikative økonomiske rammer, der løber frem til 2024. De flerårige rammer er en forudsætning for at kunne planlægge arbejdet mere langsigtet og opfylde de 12 mål i handlingsplanen.

Støtten til en grøn omstilling som en del af visionens mål fortsætter og styrkes i 2023. Miljø- og klimasektoren får i løbet af perioden 2021-2024 tilført en samlet satsning på cirka 130 millioner danske kroner i forhold til beløbet i budget 2020. I budgettet for 2023 øges sektorens budget med over 10 millioner danske kroner i forhold til budgettet for 2022. De ekstra midler anvendes til satsninger på 12 nye visionsprojekter, som blandt andet skal fremskynde elektrificeringen af vejtransport, bæredygtigt byggeri og bæredygtige livsstile.

Mange aktører har bidraget til udarbejdelsen af budgettet. En velfungerende, strategisk og inkluderende dialog med og mellem Nordisk Ministerråds sektorer, arbejdsgrupper, institutioner, samarbejdspartnere samt Nordisk Råd er vigtig og central for at nå visionens målsætninger. Den brede forankring gennemføres i god, nordisk ånd og udgør et stærkt fundament for også at skabe gode resultater fremover.

Budget 2023 udgør som nævnt det tredje år i den igangværende handlingsplansperiode. De nordiske samarbejdsministre har derfor fået udarbejdet en midtvejsevaluering af effekter og resultater af det omfattende arbejde, der er blevet udført i 2021-2022 for at nå visionens mål. Evalueringen viser, at ministerrådet er på rette vej, men også at der stadig er meget, der skal gøres.

Samarbejdsministrene har på baggrund af evalueringens resultat givet Nordisk Ministerråd til opgave at fortsætte arbejdet med at indfri den ambitiøse vision om et grønnere og mere bæredygtigt Norden samt at blive ved med at prioritere i overensstemmelse med de vedtagne mål og strategiske prioriteringer. Budget 2023 er et vigtigt værktøj til at udføre dette arbejde med et godt resultat.

Jonas Wendel

Stedfortrædende generalsekretær for Nordisk Ministerråd

Forhandlinger med Nordisk Råd og det opnåede budgetkompromis

I foråret 2022 blev der gennemført politiske forhandlinger mellem Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om budget 2023, som resulterede i nedenstående initiativer på i alt 22,5 MDKK.

Initiativer på kulturområdet (8.750.000 DKK i alt):

- at MR-SAM afsætter **3.750.000 DKK** til en målrettet indsats på kulturområdet, som skal bidrage til at styrke arbejdet med et integreret Norden. Indsatsen vil blive udmøntet af kultursektoren. MR-SAM fordeler midlerne i tråd med visionens prioriteringer på baggrund af forslag fra MR-K efter dialog mellem kultursektoren og Nordisk Råds udvalg for Kundskab og Kultur i Norden.
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **1.000.000 DKK** til Nordens Hus i Reykjavik (NOREY).
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **1.000.000 DKK** til Nordens Hus på Færøerne (NLH).
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **250.000 DKK** til Nordens Institut på Åland (NIPÅ).
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **450.000 DKK** til kulturstøtteprogrammet, som Nordens Institut i Grønland (NAPA) har dispositionsret over.
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **1.000.000 DKK** til Nordisk Kulturfond.
- at MR-SAM afsætter **1.000.000 DKK** til Nordisk Journalistcenter til aktiviteter, som udvikler kvalitetsjournalistikken i Norden, og som herigennem modvirker falske nyheder og desinformation.
- at MR-SAM afsætter **50.000 DKK** til Orkester Norden.
- at MR-SAM afsætter **250.000 DKK** til Nordisk Litteraturuge.

Initiativer på uddannelses- og forskningsområdet (6.500.000 DKK i alt):

- MR-SAM afsætter **6.000.000 DKK** til initiativer under MR-U. MR-SAM fordeler midlerne i tråd med visionens prioriteringer på baggrund af forslag fra MR-U efter dialog mellem uddannelses- og forskningssektoren og Nordisk Råds udvalg for Kundskab og Kultur i Norden.
- MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **500.000 DKK** til at styrke "Det nordiske sprogsamarbejde" under uddannelses- og forskningssektoren.

Initiativer på øvrige områder (7.250.000 DKK i alt):

- at miljø- og klimasektoren afsætter **3.000.000 DKK** til en såkaldt "Nordisk ungdomsfond for klima- og biodiversitet", hvor unge kan søge om tilskud fra en pulje til at arrangere eller deltage i nordiske aktiviteter, som fremmer nordiske unges engagement i klima- og biodiversitetsdagsordenen. De unge vil selv få en central rolle i beslutninger om finansiering, og midlerne vil blive søgt knyttet til et eksisterende nordisk program, som allerede arbejder med ungdomsengagement. Midlerne vil kunne anvendes til og med 2025.
- at MR-SAM afsætter **500.000 DKK** til opfølgning på Jan-Erik Enestams rapport om at styrke det nordiske civile kriseberedskabssamarbejde.
- at MR-SAM afsætter **250.000 DKK** til at styrke arbejdet med grænsehindre mellem de nordiske lande.
- at MR-SAM afsætter **250.000 DKK** til samarbejdet på transportområdet.
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **250.000 DKK** til

finansieringen af undervisningsplatformen "Norden i Skolen" under virksomhedsbidrag til FNF. Dermed omfatter øremærkningen til "Norden i Skolen" samlet **1.050.000 DKK** på virksomhedsbidraget.

- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **1.000.000 DKK** til at styrke samarbejdet om antibiotikaresistens.
- at MR-SAM afsætter **1.000.000 DKK** til at styrke det nordiske kriseberedskab på social-, sundheds- og ligestillingsområdet.
- at MR-SAM – udover de afsatte midler i budgettet – afsætter **500.000 DKK** til at styrke NordJobb.
- at MR-SAM afsætter **500.000 DKK** til en særlig markering af Nordens Dag 2023 for unge i skoler i Norden.

Udover ovenstående budgetkompromis konstaterer MR-SAM – i forlængelse af dialogen med Nordisk Råd – følgende:

- at det er aftalt, at der skal være dialog mellem Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd for så vidt muligt at opnå fælles forståelse om budgetrammer og -principper for en kommende budgetperiode.
- at det er aftalt at fortsætte dialogen med Nordisk Råd om at etablere et eventuelt ministerråd for transport.
- at det er aftalt, at det nuværende og kommende formandskab i Nordisk Ministerråd mødes med det nuværende og kommende præsidentskab i Nordisk Råd i slutningen af 2022 for at drøfte det nordiske budgetarbejde fremover.

Nordisk Ministerråds ramme for 2023

Nordisk Ministerråds ramme for 2023 er i alt **1.037.569 TDKK**, som er uændret realramme i forhold til budget 2022.

Rammen kan specificeres således:

Sammensætningen af den samlede ramme	TDKK
Vedtaget budget 2023 i 2022-niveau	987.488
Prisomregningseffekt til 2023-niveau	37.724
Valutaomregningseffekt	12.352
Total i 2023 priser	1.037.569

Effekten af prisomregningen af budget 2023 indebærer en inflationskompensation på 37.724 TDKK svarende til en gennemsnitlig prisopregningsprocent på ca. 3,8 %. Effekten af valutaomregningen til DKK af institutionernes bevillinger i national valuta indebærer en opjustering af budgettet på 12.352 TDKK. Det skal dog understreges, at valutaeffekten ikke har nogen realvirkning på budgettets størrelse (og landenes indbetalinger) eller på størrelsen af institutionernes bevillinger. Valutakurserne benyttes alene til at omregne institutioners bevillinger, som udbetales i domicillandets valuta, til DKK.

Nordisk Ministerråd er et formelt samarbejde mellem de nordiske regeringer. Ministerrådets arbejde er reguleret af Helsingforsaftalen fra 1971. Formandskabet for ministerrådet roterer mellem landene hvert år. Island overtager formandskabet i 2023 efter Norge. Det er de nordiske samarbejdsministre (MR-SAM), som har det overordnede ansvar for at koordinere samarbejdet. Derudover udmøntes samarbejdet i 11 fagministerråd. Budgettets fordeling mellem ministerrådene ses i tabellen på næste side.

Som opfølgning på moderniseringsreformen Nyt Norden 1.0 er der fra og med budget 2017 indført en generel bestemmelse i budgettet, der tillader en politisk omprioritering af midler i særlige tilfælde. Idéen med bestemmelsen er, at såfremt der f.eks. opstår særlige situationer, der aktualiserer behov for ændringer i budgettet, skal det være politisk muligt at reagere på de ændrede behov. Bestemmelsen bemyndiger samarbejdsministrene til i særlige tilfælde, og inden for egne rammer, at kunne omdisponere mellem budgetposter. Bestemmelsen muliggør også, at samarbejdsministrene i særlige tilfælde og efter forslag fra vedkommende ministerråd kan godkende omdisponering inden for de øvrige sektors budgetrammer. Ved anvendelse af bestemmelsen skal der føres dialog med Nordisk Råd herom. Se i øvrigt bilag om disponeringsregler i Nordisk Ministerråd.

		Budget	Budget	Difference	
		2023	2022	Nom.	Korr.
1.	MR Samarbejdsministrene	288.479	273.296	15.183	-5.125
	Fremme af et grønt, et				
a.	konkurrencedygtigt og et bæredygtigt Norden	135.680	119.319	16.361	-659
b.	Internationalt samarbejde	55.429	58.653	-3.224	-3.703
i.	Heraf kontorerne*	14.979	13.703	1.276	797
c.	Sekretariatsfunktioner	97.370	95.324	2.046	-763
i.	Heraf sekretariatet (NMRS)	87.925	85.116	2.809	0
2.	MR Uddannelse og Forskning	208.132	204.754	3.378	-7.250
a.	Generelle forsknings- og uddannelsesinitiativer	205	200	5	5
b.	Politikudvikling mv.	13.351	15.304	-1.953	-2.426
c.	Mobilitets- og netværksprogrammer	80.164	78.528	1.636	-2.109
d.	NordForsk (institution)	112.732	108.899	3.833	-2.499
e.	Forskning i øvrigt	1.680	1.823	-143	-221
3.	MR Social- og Helsepolitik	42.984	41.564	1.420	-500
i.	Heraf Nordens Velfærdscenter (institution)	19.941	18.811	1.130	-226
4.	MR Kultur	157.856	158.190	-334	-7.250
a.	Generelle kulturindsatser	45.428	45.983	-555	-2.201
b.	Film og medier	32.558	31.671	887	-634
c.	Støtteprogrammer	31.922	31.397	525	-966
d.	Kulturinstitutioner	43.233	43.445	-212	-2.300
e.	Andre kultursatser	4.715	5.694	-979	-1.149
5.	MR Fiskeri, Havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug	50.863	48.017	2.846	750
a.	Fiskeri	6.660	6.660	0	0
b.	Jord- og skovbrug	34.049	31.467	2.582	486
i.	Heraf NordGen (institution)	25.313	23.591	1.722	0
c.	Levnedsmidler	6.270	6.270	0	0
6.	MR Ligestilling og LGBTI	11.589	11.455	134	0

7.	MR Bæredygtig Vækst	156.456	142.861	13.595	6.500
a.	Erhverv	97.954	89.996	7.958	3.000
	i. Heraf Nordisk Innovation (institution)	78.404	73.780	4.624	220
b.	Energi	22.407	18.822	3.585	3.000
	i. Heraf Nordisk Energiforskning (institution)	10.407	9.522	885	300
c.	Regional	36.095	34.043	2.052	500
	i. Heraf Nordregio (institution)	11.687	10.892	795	0
8.	MR Miljø og Klima	86.456	73.492	12.964	12.250
9.	MR Arbejdsliv	13.788	14.023	-235	-500
	i. Heraf NIVA (institution)	3.810	3.692	118	0
10.	MR Økonomi- og Finanspolitik	1.592	1.592	0	0
11.	MR Justits	1.193	1.193	0	0
12.	MR Digital	18.176	17.051	1.125	1.125
Totalt nordisk budget		1.037.564	987.488	50.076	0

*Ministerrådets kontorer i Estland, Letland, Litauen og Nordvestrusland

Nordisk Ministerråds planer for virksomhedsåret 2023

De nordiske lande vedtog i august 2019 en ny vision for Nordisk Ministerråd om, at Norden skal blive verdens mest bæredygtige og integrerede region. Visionen har ført til omprioriteringer og satsninger for at sikre, at alt arbejde tydeligt støtter de tre strategiske prioriteringer: et grønt Norden, et konkurrencedygtigt Norden og et socialt bæredygtigt Norden.

Vores vision 2030

12 visionsmål konkretiserer, hvad Nordisk Ministerråd skal arbejde på at opnå med sine aktiviteter i 2021-2024

Alt arbejde inden for Nordisk Ministerråd skal bidrage til at gennemføre Vores Vision 2030 og de tre strategiske prioriteringer. Som en hjælp til at gennemføre visionen vedtog samarbejdsministrene i starten af 2020 i alt 12 visionsmål for de strategiske prioriteringer og en særlig satsning på tværsektorielt samarbejde.

For at konkretisere gennemførelsen af visionen blev der i december 2020 vedtaget en handlingsplan for 2021-2024. Den beskriver de prioriterede satsninger og udviklingsområder, der skal bidrage til opnåelsen af visionsmålene og styrke et tværsektorielt perspektiv i hele Nordisk Ministerråd.

- Mål 1** Styrke forskning og udvikling samt fremme løsninger, som understøtter CO2-neutralitet og klimatilpasning på blandt andet transport-, bygge-, fødevarer- og energiområdet
- Mål 2** Bidrage til at sikre biologisk mangfoldighed og bæredygtig udnyttelse af Nordens natur- og havområder
- Mål 3** Fremme cirkulær og bæredygtig økonomi, bæredygtig og konkurrencedygtig produktion, bæredygtige fødevarer-systemer samt ressourceeffektive og giftfri kredsløb i Norden
- Mål 4** Gøre det meget enklere og mere attraktivt for nordiske forbrugere at prioritere sunde og miljø- og klimavenlige valg ved hjælp af en fælles satsning på bæredygtigt forbrug
- Mål 5** Bidrage til en positiv udvikling af det internationale miljø- og klimasamarbejde, blandt andet ved at fremme nordiske grønne løsninger i resten af verden
- Mål 6** Støtte viden og innovation og gøre det lettere for virksomheder i hele Norden at udnytte de udviklingsmuligheder, som den grønne tekniske og digitale omstilling og den voksende bioøkonomi skaber, til fulde
- Mål 7** Udvikle kompetencer og velfungerende arbejdsmarkeder, som matcher de krav, som den grønne omstilling og den digitale udvikling stiller, og som understøtter den frie bevægelighed i Norden
- Mål 8** Drage nytte af digitalisering og uddannelse for at knytte de nordiske lande endnu tættere sammen
- Mål 9** Bidrage til en god, ligestillet og tryk sundhed og velfærd for alle
- Mål 10** Arbejde for at få alle borgere i Norden med i den grønne omstilling og den digitale udvikling, udnytte potentialet i omstillingen og modvirke, at kløfterne i samfundet øges på grund af omstillingen
- Mål 11** Give det nordiske civilsamfund, og især børn og unge, en stærkere stemme og en øget deltagelse i det nordiske samarbejde samt øge deres viden om nabolandenes sprog og kultur
- Mål 12** Opretholde tilliden og sammenholdet i Norden, de fælles værdier og det nordiske fællesskab med fokus på kultur, demokrati, ligestilling, inklusion, ikke-diskriminering og ytringsfrihed

Visionen indebærer omprioriteringer, som skal styrke grønne indsatser

Samarbejdsministrene vedtog i februar 2020 en ændring af budgetfordelingen. Beslutningen indebærer, at der foretages en omfordeling mellem ministerrådene for at styrke grønne initiativer og på den måde opnå en bedre balance mellem de tre strategiske prioriteringer i visionen. Omfordelingen af midler indføres gradvist i perioden 2021-2024.

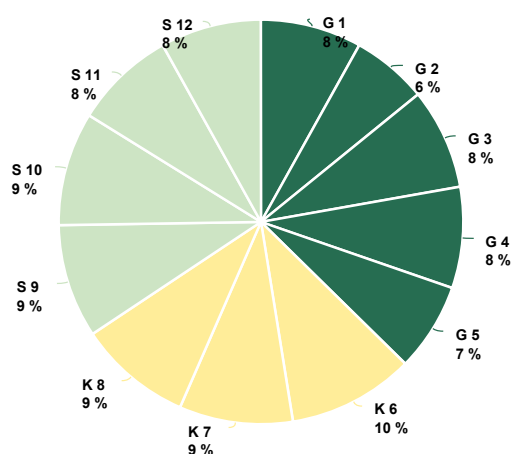
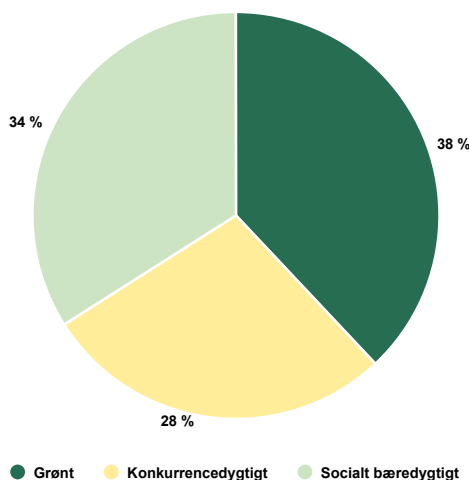
Når indfasningen er gennemført, omfordeleres cirka 170 MDKK i 2024 (2020-niveau), hvilket svarer til over 1/6 af Nordisk Ministerråds samlede årlige budget på omkring 1 milliard DKK. Særligt det grønne område styrkes med over 100 MDKK i 2024, når omfordelingen er gennemført fuldt ud.

MR-SAM har også vedtaget indikative økonomiske rammer for 2024. Rammerne er indikative, eftersom de er betingede af de nationale parlaments årlige godkendelse.

(MDKK, PL20)	2020	2021	2022	2023	2024
MR-SAM	251,625	227,445	220,320	215,195	203,070
MR-Digital	15,458	15,926	17,051	18,176	19,301
MR-U	224,723	211,666	204,416	197,166	189,916
MR-S	42,331	40,737	40,237	39,737	39,237
MR-K	180,255	161,858	154,608	147,358	140,108
MR-FJLS	43,926	44,841	46,591	47,341	49,091
MR-Jäm	11,671	11,369	11,369	11,369	11,369
MR-vækst (næring)	86,241	88,313	91,313	94,313	98,313
MR-vækst (energi)	12,832	16,000	19,000	22,000	26,000
MR-vækst (regional)	32,848	32,499	32,999	33,499	33,999
MR-MK	47,555	59,776	73,026	85,276	101,526
MR-A	15,223	14,330	13,830	13,330	12,830
MR-Finans	1,634	1,592	1,592	1,592	1,592
MR-lov	1,225	1,193	1,193	1,193	1,193
<i>Reserveret pulje</i>		40,000	40,000	40,000	40,000
Total	967,547	967,547	967,547	967,547	967,547

De to diagrammer herunder illustrerer i grove træk, hvordan budgettet for 2023 fordeles på de tre strategiske prioriteringer og de 12 visionsmål. Det skal bemærkes, at fordelingen er et estimat, som er udarbejdet for hver sektor af Nordisk Ministerrådets sekretariat ud fra en vurdering af, hvordan den enkelte sektors budgetposter bidrager til de respektive visionsmål. En sammenligning af fordelingen til et grønt Norden (38 %), et konkurrencedygtigt Norden (28 %) og et socialt bæredygtigt Norden (34 %) viser tydeligt, at alle tre områder prioriteres, men at det grønne område får den største del af finansieringen.

Budget 2023 fordelt på de tre strategiske prioriteringer og de 12 visionsmål (G = Grønt, K = Konkurrencedygtigt, S = Socialt bæredygtigt)

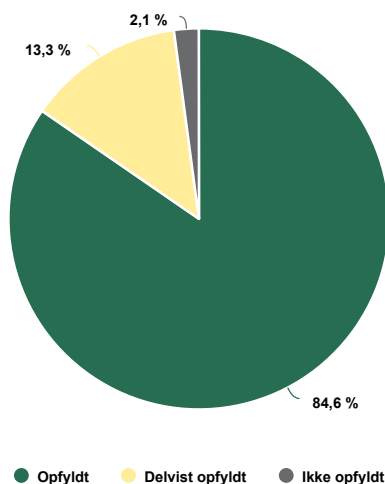

Sådan synliggøres arbejdet med Vores vision 2030 i Planer og Budget 2023

Arbejdet med at gennemføre målsætningerne i Vores vision 2030 er i fokus i Nordisk Ministerråds arbejde og budget for 2023. Den samlede ramme for det nordiske budget er uforandret i forhold til 2022. I budgettet for 2023 fremgår det i indledningen til hver budgetpost, hvordan aktiviteterne og indsatserne i Nordisk Ministerråds arbejde bidrager til de 12 visionsmål. Ved udarbejdelsen af budgettet for hver enkelt budgetpost er der desuden taget stilling til, om der er indsatser under disse, der bidrager til de tværgående prioriteringer om ligestilling, bæredygtighed (Agenda 2030) samt børn og unge.

Opfølgning på resultater og evalueringer i Nordisk Ministerråd

Resultatopfølgning og evalueringer er vigtige værktøjer i budgetprocessen i Nordisk Ministerråd. De giver mulighed for, at den viden, der produceres, bliver brugt som grundlag for nye politiske initiativer. Under de enkelte ministerråds indledninger i budgetbogen og på de enkelte budgetposter fremgår en resultatberetning for anvendelsen af midlerne. Resultatberetninger og evalueringer forventes i stigende grad at ligge til grund for den fremtidige fordeling af midler i det nordiske budget. I forbindelse med udarbejdelsen af budget 2023 er 2021 dermed det senest afsluttede regnskabsår, der kan resultatopfølges på. I 2021 var der på tværs af alle ministerråd samlet set over ca. 330 politisk vedtagne målsætninger. Heraf vurderes næsten 98 % at være enten opfyldte eller delvist opfyldte, og godt 2 % vurderes at være ikke opfyldte, jf. nedenstående figur.

Hovedparten af de nordiske midler anvendes til fællesnordiske projekter og programmer samt de nordiske institutioner. Der finder omfattende evalueringsaktiviteter sted i Nordisk Ministerråd inden for projektvirksomheden. Større strategiske satsninger som f.eks. statsministerinitiativet Grøn Vækst evalueres altid efter afslutning. Derudover er det normal praksis at foretage evalueringer som led i udarbejdelse af nye strategier og programmer for sektorerne. Resultater af disse evalueringer er brugt ved beslutning om det videre arbejde inden for områderne.

For institutionerne gælder, at årsrapporten er en formidlingskanal for resultatopnåelse, hvor der afrapporteres på kravene i de årlige bevillingsbreve. For så vidt angår projekter og programmer, indgår det i gældende retningslinjer og i praksis, at alle projekter og programmer evalueres efter endt afslutning.

Budgettets indtægter og landenes indbetalinger

Nordisk Ministerråds budget finansieres hovedsageligt af direkte bidrag fra landene. Som udgangspunkt indbetaler landene et beløb svarende til det samlede budget fratrasket afgift på løn, nettorenteindtægter og øvrige indtægter, jf. nedenstående tabel. Landenes indbetalinger sker i henhold til en fordelingsnøgle, som er beregnet på baggrund af det respektive lands andel af den samlede bruttonationalindtægt i faktorpriser i Norden for de to seneste kendte år (2019 og 2020 i budget 2023).

INDTÆGTER TDKK (årets priser)	2020		2021		2022		2023	
	Budget	Ford. nøgle	Budget	Ford. nøgle	Budget	Ford. nøgle	Budget	Ford. nøgle
Afgift på løn	13.500		13.500		13.500		14.000	
Øvrige indtægter (f.eks. renter)	0		0		0		0	
Landenes bidrag	954.047		955.523		973.988		1.023.564	
Danmark	207.521	21,8 %	208.304	21,8 %	216.540	22,2 %	233.373	22,8 %
Finland	158.313	16,6 %	159.572	16,7 %	164.431	16,9 %	177.077	17,3 %
Island	14.517	1,5 %	15.288	1,6 %	15.704	1,6 %	15.353	1,5 %
Norge	265.352	27,8 %	265.635	27,8 %	270.096	27,7 %	265.103	25,9 %
Sverige	308.345	32,3 %	306.723	32,1 %	307.217	31,5 %	332.658	32,5 %
Sum	967.547	100 %	969.023	100 %	987.488	100 %	1.037.564	100 %

Betalingsordningen for højere uddannelser

Det er besluttet i *Overenskomsten om adgang til videregående uddannelse*, at konsekvenserne af betalingsordningen for de nordiske lande skal reguleres over Nordisk Ministerråds budget. Beslutningen påvirker derved landenes bidrag til det nordiske budget. Betalingsordningen gælder Danmark, Finland, Norge og Sverige. Island, Grønland, Færøerne og Åland står uden for betalingsordningen. I Danmarks, Finlands, Norges og Sveriges bidrag til Nordisk Ministerråds budget tages der således hensyn til landenes gensidige betalinger, som vedrører betalingsordningen. Det blev i 2018 besluttet, at overenskomsten skulle forlænges indtil videre.

Af overenskomsten fremgår det, at der skal ske betaling for 75 % af det antal studerende, som modtager studiestøtte fra det land, hvor den studerende er bosat efter gældende regler i det pågældende land, og som er indskrevet på en højere uddannelse i et andet land, som falder ind under artikel 1 i overenskomsten. Forskningsuddannelser samt studerende på uspecifiseret højere uddannelse medregnes ikke i beregningsgrundlaget.

Den årlige erstatning pr. studerende er 33.537 DKK i 2023.

Ministerrådet modtager statistik fra de nordiske studiestøttemyndigheder, som ligger til grund for beregningen af antal studerende mellem de nordiske lande, der indgår i ordningen.

Betalingsordning, højere uddannelse TDKK

	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Danmark	-62.983	-59.627	-58.429	-54.355
Finland	53.985	51.119	44.073	41.197
Island	0	0	0	0
Norge	43.655	43.594	43.019	37.555
Sverige	-34.657	-35.086	-28.663	-24.397
Sum	0	0	0	0

Nedenfor vises landenes indbetalinger til Nordisk Ministerråd i det enkelte lands valuta med udgangspunkt i de af samarbejdsministrene godkendte budgetvalutakurser. Beløbene inkluderer betalingsordningen for videregående uddannelse.

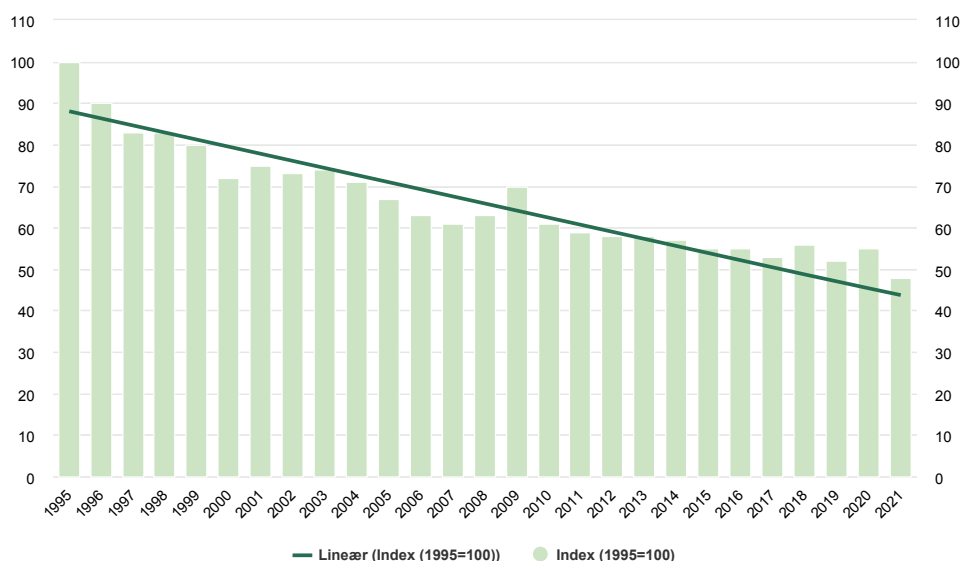
Budget 2023 – Landenes bidrag i national valuta

Danmark	179.018 TDKK
Finland	29.338 TEUR
Island	295.259 TISK
Norge	414.599 TNOK
Sverige	422.275 TSEK

Historisk udvikling i Nordisk Ministerråds budget og likviditet

Udviklingen i Nordisk Ministerråds budget

Udviklingen i Nordisk Ministerrådets budget over lang sigt kan undersøges ved at sammenligne budgettet med de nordiske landes samlede bruttonationalprodukt (BNP). Det nordiske BNP er summen af BNP i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Nedenstående graf viser budgettets andel af det nordiske BNP siden 1995, hvoraf det fremgår, at ministerrådets budget sammenlignet med BNP falder i perioden.

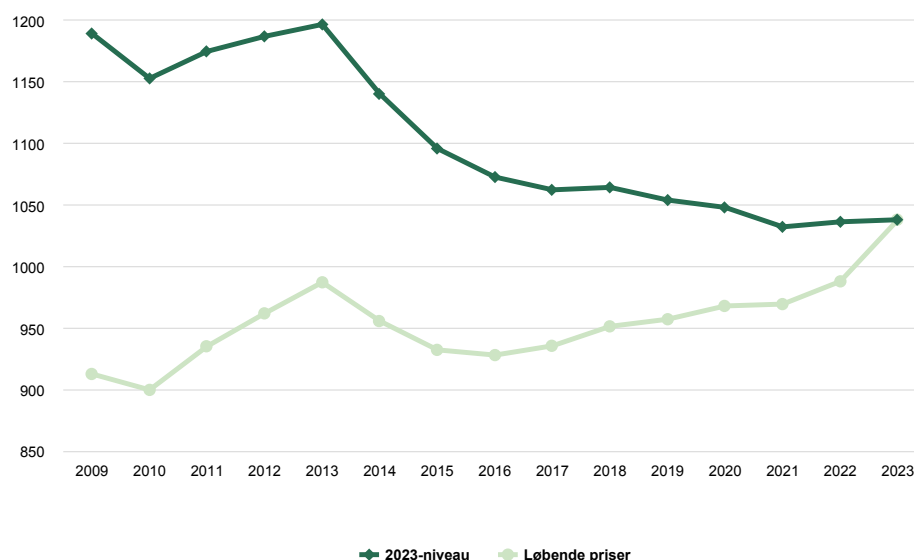

Nordisk Ministerråds budget som andel af BNP Norden

Kilde: Eurostat, maj 2022

Sammenligningen er foretaget for perioden 1995-2021, og år 1995 er sat til indeks 100. Periodens afgrænsning skyldes, at det er denne periode, der foreligger BNP-data for ved budgettets udarbejdelse. Forøgelsen af budgettets relative andel i 2009 skyldes primært den økonomiske krise i 2008. Alle landenes BNP faldt i 2009 i forhold til 2008, og som følge heraf udgør ministerrådets budget det år en større andel af det nordiske BNP.

Budgettets udvikling i perioden 2009-2023

Budgettets udvikling i perioden 2009-2023 (MDKK)

MR-SAM har for 2023 vedtaget en ramme, der er på niveau med budget 2022.

Når budgettet i faste priser i 2010 falder i forhold til 2009, og fortsat i 2011 ligger under niveauet for 2009, skyldes det de udsving, der har været i valutakurserne. I dette tilfælde skyldes det konkret det store fald i norske og svenske kroners værdi fra sidste halvdel af 2008 til midten af 2009 i forhold til danske kroner. Stigningen fra 2011 til 2012 og fortsat til 2013 skyldes på samme måde stigningen i norske og svenske kroner i forhold til danske kroner. Det relativt store fald i faste priser i 2013-2021 skyldes, foruden nedskæringer i budgettet 2014-2016, faldet i norske og svenske kroners værdi i forhold til danske kroner. Den svage stigning i budgettet i faste priser i 2022 og 2023 kan ligeledes tilskrives valutaudsving.

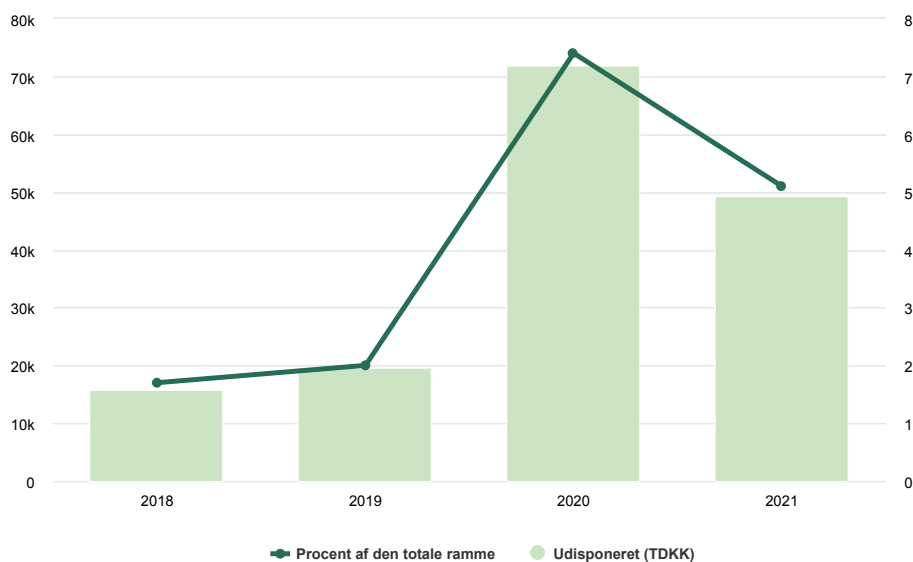
Udviklingen i udisponerede midler 2018-2021

Udisponerede midler er defineret som midler, hvor der ikke er foretaget en beslutning om anvendelse til et bestemt formål. Udisponerede midler kan alene forekomme under budgetposter med projektmidler og programlignende aktiviteter, idet ministerrådet på institutioner og organisationsbidrag udbetaler alle midler til eksterne parter, som har dispositionsretten over midlerne, og derfor er disse midler i ministerrådets budget altid pr. definition 100 % disponeret. Projektmidler og programlignende aktiviteter udgjorde totalt ca. 61 % af ministerrådets budget i 2021.

I forbindelse med en tidligere modernisering af budgettet og vedtagelse af generalsekretærens forslagskatalog i 2007 besluttede MR-SAM at indføre en 20 % regel kombineret med et minimumsbeløb på 200.000 DKK, som betød, at højst 20 % af årets budget på en budgetpost kunne videreføres til næste år. Dog kunne man altid videreføre 200.000 DKK. Denne regel er med moderniseringen af budgettet i 2014 ændret til en 15 % regel med et minimumsbeløb på 150.000 DKK. Minimumsgrænsen er indført af hensyn til de små projektbudgetposter, som en procentordning alene vil ramme uforholdsmæssigt hårdt.

Samarbejdsministrene besluttede i maj 2009, at fra og med virksomhedsår 2009 skal midler, som falder for 15 % reglen, tilbageføres til landene, indtil der samlet er tilbageført 35 MDKK. Beslutningen er taget på baggrund af, at budgetrammen i 2008 blev udvidet med et engangsløft på 35 MDKK til finansiering af globaliseringsinitiativerne. I forbindelse med resultatdisponeringen af regnskab 2019 var de 35 MDKK tilbagebetalt til landene. Midler, der falder for 15 % reglen, afsættes således på en reservekonto til MR-SAM's disposition i regnskabsåret + 2, jf. økonomireglementets § 20 A.

Nedenfor er grafisk vist de udisponerede midler for perioden 2018-2021 samt en oversigt over fordelingen af de udisponerede midler fordelt på ministerråd i TDKK og i procent af sektorens samlede ramme.

Udisponerede midler ultimo 2018-2021

Nedenfor er en oversigt over fordelingen af de udisponerede midler fordelt på ministerråd i TDKK og i procent af sektorens samlede ramme.

Udisponerede midler ultimo 2018-2021 (TDKK)								
Sektor	2018		2019		2020*		2021	
	Udisp.	% af sekt. størrelse	Udisp.	% af sekt. størrelse	Udisp.	% af sekt. størrelse	Udisp.	% af sekt. størrelse
Fremme af visionen	1.956	2,2 %	5.116	1,9 %	18.994	21,0 %	10.416	11,0 %
Internationalt samarbejde	3.185	5,3 %	3.535	5,8 %	16.326	27,2 %	3.836	5,8 %
Uddannelse og forskning	1.220	0,6 %	1.700	0,8 %	0	0 %	1.547	0,8 %
Social- og Helsepolitik	399	0,9 %	1.192	2,9 %	11.695	27,6 %	654	1,6 %
FJLS	116	0,3 %	285	0,7 %	5.262	12,0 %	3.593	2,1 %
Kulturpolitik	3.314	1,9 %	2.912	1,6 %	7.982	4,4 %	1.036	2,3 %
Ligestilling og LGBTI	363	3,9 %	319	3,4 %	1.783	15,3 %	584	5,1 %
Bæredygtig Vækst	349	0,3 %	120	0,1 %	2.414	1,8 %	3.060	2,3 %
Miljø	1.700	3,7 %	2.470	5,2 %	3.768	7,9 %	3.312	5,5 %
Arbejdslivspolitik	395	2,8 %	234	1,6 %	1.901	12,5 %	1.593	7,3 %
Finanspolitik	41	2,6 %	102	6,3 %	245	15,0 %	99	6,2 %
Justits	0	0,0 %	0	0,0 %	342	27,9 %	395	2,5 %
Digital**	-	-	-	-	-	-	11.291	70,9 %
Øvrig virksomhed	2.857	2,5 %	1.601	1,4 %	2.287	6,6 %	5.212	15,1 %
SUM	15.893	1,7 %	19.586	2,0 %	71.902	7,4 %	46.628	4,8 %

*I regnskab 2020 er der foretaget en række tekniske korrektioner, som medfører, at tallene ikke er sammenlignelige med de forudgående år.

**Før 2021 indgik MR-Digital som en del af MR-SAM's poster i tabellen.

Likviditetens udvikling

Per 31. maj 2022 havde Nordisk Ministerråd følgende likviditet:

DKK: Ca. 180 millioner

SEK: Ca. 20 millioner

NOK: Ca. 25 tusinde

EUR: Ca. 575 tusind

ISK: Ca. 3,3 millioner

Fra og med budgetåret 2008 begyndte landene at indbetale 4 gange årligt mod tidligere 2 gange, hvilket indebærer et ændret mønster i Nordisk Ministerråds likviditetsbeholdning. Fra og med midten af året 2014 er landene begyndt at indbetale 8 gange om året, hvor 4 indbetalinger er i DKK og 4 er i landenes valuta.

MR-SAM besluttede i november 2010 at forskyde landenes indbetalinger med to måneder. Effekten heraf er, at ministerrådets samlede likviditet er reduceret betydeligt allerede i 2011 og på visse tidspunkter derefter er tæt på 0 i danske kroner. Af den årsag besluttede NSK i december 2018, at der i 2019 som en midlertidig løsning ændres i indbetalingsprofilen, således at landene betaler deres bidrag i danske kroner med 40 % i første kvartal og 20 % i de efterfølgende kvartaler. Denne ordning blev videreført i 2020-2022. NSK har besluttet, at udgangspunktet for indbetalingerne i 2023 er, at indbetalingerne fordeles jævnt i hvert kvartal.

Oversigt over Nordisk Ministerråds budget på budgetpostniveau

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-SAM: Fremme af et grønt, konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden		135.680	128.930
	<i>40 MDKK puljen</i>	<i>40.000</i>	<i>40.000</i>
1-1060	Pulje til fremme af et Grønt Norden	18.200	17.100
1-1061	Pulje til fremme af et Konkurrencedygtigt Norden	12.500	12.000
1-1062	Pulje til fremme af et Socialt Bæredygtigt Norden	9.300	10.900
	<i>Formandskabspuljen, Island</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1-8031	Havet – Blå vækst i nord	0	0
1-8032	Bæredygtig turisme i nord	0	0
1-8033	Unge mennesker i Norden	0	0
	<i>Formandskabspuljen, Finland</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>
1-8037	Fungerende samarbejdsmodeller og udfordringer, som påvirker nordisk integration	0	0
1-8038	Verdens enkleste hverdag og mobilitet mellem landene takket være digitaliseringen / Achieving the world's smoothest cross-border mobility and daily life through digitalisation	2.500	2.500
1-8039	Nordiske netværk for cirkulært byggeri	2.500	2.500
	<i>Formandskabspuljen, Danmark</i>	<i>0</i>	<i>15.000</i>
1-8034	Nordens Unge i Bæredygtige Fællesskaber / Nordic Youth in Sustainable Dialogue	0	5.000
1-8035	Bæredygtig udvikling af Kystsamfund i Norden	0	5.000
1-8036	Fra vision til virkelighed – fremtidige energiløsninger for isolerede områder	0	5.000
	<i>Fremme af et grønt, et konkurrencedygtigt og et socialt bæredygtigt Norden</i>	<i>90.680</i>	<i>54.737</i>
1-8410	Politiske prioriteringer	0	0
1-8411	Politiske initiativer	8.000	7.500
1-8412	Til disposition for MR-SAM	33.696	3.500
1-8420	Profilering og positionering	6.250	6.250
1-8510	Nye tværgående initiativer	0	0
1-8520	Nordiske løsninger på globale samfundsudfordringer	0	0

1-0410	Foreningerne Nordens Forbund	4.334	4.132
1-0425	Bidrag til Grønland	778	778
1-0460	Bæredygtig udvikling (tidligere Bæredygtigt Norden)	6.500	5.500
1-1012	Norden i Fokus	5.358	4.956
1-1030	Info Norden	7.414	6.916
1-1036	Grænsehindringer i Norden	6.255	5.055
1-1050	Tjenestemandsudveksling	2.129	2.030
1-2534	Bidrag til Nordisk sommeruniversitet (NSU)	0	0
1-2212	Nordisk Børne- og Ungdomskomiteé (NORDBUK)	9.966	8.120

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-SAM: Sekretariatsfunktioner		97.370	95.324
	<i>Sekretariatsfunktioner</i>	97.370	95.324
1-0435	Generalsekretærens disponeringsreserve	445	445
1-1011	Kommunikationsaktiviteter (tidligere informationsaktiviteter)	3.500	3.072
1-1013	Statistik	4.000	4.000
1-0180	Ministerrådets sekretariat (NMRS)	87.925	85.116
1-0181	IT-investeringer i NMRs	1.500	2.691

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-SAM: Internationalt samarbejde		55.429	58.653
1-0820	Nordens nærområdesamarbejde	20.700	25.700
1-0980	Partnerskab og grænseregionalt samarbejde	0	0
1-0810	NMR-kontorer i Estland, Letland, Litauen og Nordvestrusland	14.979	13.703
1-0850	Internationale aktiviteter	0	0
1-0851	Støtte til nordiske repræsentationers samarbejde	7.750	7.750
1-0870	Arktisk samarbejdsprogram	10.000	10.000
1-0990	Samarbejdet med Nordens naboer i Vest	2.000	1.500

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-U		208.132	204.754
	<i>Generelle uddannelses- og forskningsindsatser</i>	205	200
2-2505	Dispositionsmidler Uddannelse og forskning	205	200
	<i>Politikudvikling mv.</i>	13.351	15.304
2-2544	Det nordiske sprogsamarbejde	3.912	4.283
2-3127	Politikudvikling voksnes læring	6.203	7.004
2-2506	Strategisk nordisk uddannelsessamarbejde	3.236	4.017
	<i>Mobilitets og netværksprogrammer</i>	80.164	78.528
2-2513	Nordplus	80.164	78.426
2-2515	Nordic Master Programme	0	102
	<i>Institution</i>	112.732	108.899
2-3100	NordForsk	112.732	108.899
	<i>Forskning i øvrigt</i>	1.680	1.823
2-3180	Nordisk Institut for Teoretisk Fysik (NORDITA)	0	0
2-3181	Nordisk Institut for Søret (NIFS)	0	0
2-3182	Nordisk Institut for Asienstudier (NIAS)	0	0
2-3184	Nordisk Vulkanologisk Institut (NORDVULK)	0	0
2-3185	Nordisk Samisk Institut (NSI)	1.680	1.823
TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-S		42.984	41.564
	<i>Projektmidler</i>	23.043	22.753
3-4310	Projektmidler – Social- og Helsepolitik	4.229	4.281
3-4311	Nordisk helsesamarbejde	3.364	3.405
3-4312	Nordisk socialsamarbejde	3.379	3.420
3-4320	Rådet for nordisk samarbejde om handicap	1.239	1.196
3-4340	Nomesko og Nososko	2.171	2.095
3-4382	NIOM AS – Nordisk institut for odontologiske materialer	8.661	8.356
	<i>Institutioner</i>	19.941	18.811
3-4380	Nordens Velfærdscenter	19.941	18.811

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-K		157.856	158.190
	<i>Generelle kulturindsatser</i>	<i>45.428</i>	<i>45.983</i>
4-2203	Dispositionsmidler Kultur	250	250
4-2205	Nordisk Kulturfond	35.228	35.067
4-2206	Nordisk Råds priser	3.706	3.757
4-2208	Strategiske satsninger	6.244	6.909
	<i>Film og medier</i>	<i>32.558</i>	<i>31.671</i>
4-2222	Nordisk Film & TV Fond	29.484	28.681
4-2228	NORDICOM	3.074	2.990
	<i>Kunstmrådet</i>	<i>31.922</i>	<i>31.397</i>
4-2251	Kultur- og kunstprogrammet	17.279	16.808
4-2253	Nordisk oversættelsesstøtte	3.407	3.314
4-2254	Nordisk-baltisk mobilitetsprogram for kultur	11.236	11.275
	<i>Nordiske kulturhuse (institutioner)</i>	<i>43.233</i>	<i>43.445</i>
4-2270	Nordens Hus i Reykjavik	10.307	10.288
4-2272	Nordens Hus på Færøerne	12.978	13.224
4-2274	Nordens Institut på Åland	3.028	2.964
4-2277	Nordens Institut i Grønland	6.256	6.092
4-2548	Nordisk Kulturkontakt	10.664	10.877
	<i>Andre kultursatser</i>	<i>4.715</i>	<i>5.694</i>
4-2232	Øvrig kulturvirksomhed	1.080	1.992
4-2234	Samisk kultursamarbejde	3.635	3.702

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-FJLS		50.863	48.017
5-6420	Dispositionsmidler EK-FJLS (Eksekutiv)	3.884	3.620
	<i>Fiskeri</i>	<i>6.660</i>	<i>6.660</i>
5-6610	Projektmidler – Fiskeri	6.660	6.660
	<i>Jord- og skovbrug</i>	<i>34.049</i>	<i>31.467</i>
5-6510	Projektmidler – Jordbrug	403	403
5-6520	Nordisk Kontaktorgan for Jordbrugsforskning (NKJ)	1.528	971
5-6310	Projektmidler – Skovbrug	326	326
5-6581	Samnordisk skovforskning (SNS)	6.479	6.176
	<i>Institutioner – jordbrug</i>	<i>25.313</i>	<i>23.591</i>
5-6585	Nordisk Genressource Center (NordGen)	25.313	23.591
	<i>Levnedsmidler</i>	<i>6.270</i>	<i>6.270</i>
5-6810	Projektmidler – Levnedsmidler	6.270	6.270
5-6830	Nordisk handlingsplan for bedre helse og livskvalitet	0	0
TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-Ligestilling og LGBTI		11.589	11.455
	<i>Projektmidler</i>	<i>11.589</i>	<i>11.455</i>
6-4410	Strategiske satsninger ligestilling	3.757	3.757
6-4411	Strategiske satsninger LGBTI	743	743
6-4420	Nordisk LGBTI- og ligestillingsfond	4.213	4.213
6-4480	Nordisk information for kundskab om køn (NIKK)	2.876	2.742

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-Bæredygtig Vækst		156.456	142.861
	<i>Erhverv</i>	<i>97.954</i>	<i>89.996</i>
7-5140	Projektmidler – Erhverv	7.696	4.913
7-5280	Nopef	11.854	11.303
	<i>Institutioner – Erhverv</i>	<i>78.404</i>	<i>73.780</i>
7-5180	Nordisk Innovation (NI)	78.404	73.780
	<i>Energi</i>	<i>22.407</i>	<i>18.822</i>
7-5141	Projektmidler – Energi	12.000	9.300
	<i>Institutioner – Energi</i>	<i>10.407</i>	<i>9.522</i>
7-3220	Nordisk Energiforskning (NEF)	10.407	9.522
	<i>Regional</i>	<i>36.095</i>	<i>34.043</i>
7-5143	Implementering af samarbejdsprogrammet	8.211	7.411
7-5151	NORA	7.485	7.135
7-5160	Grænseregionalt samarbejde	8.712	8.605
	<i>Institutioner – Regional</i>	<i>11.687</i>	<i>10.892</i>
7-6180	Nordregio	11.687	10.892

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR – Miljø og Klima		86.456	73.492
8-3310	Dispositionsmidler – Miljø	43.313	30.844
8-3311	Miljøsektorens arbejdsgrupper	27.000	27.000
8-3312	Nordisk Råds miljøpris	852	852
8-3320	NEFCOS Miljøudviklingsfond	10.490	10.150
8-6720	SVANEN – Nordisk Miljømærkning	4.801	4.646

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-A		13.788	14.023
	<i>Projektmidler</i>	<i>9.978</i>	<i>10.331</i>
9-4110	Strategiske satsninger arbejdsliv	1.420	1.620
9-4111	Projektmidler udvalg arbejdsliv	3.900	4.100
9-4120	Nordjobb	3.148	3.001
9-4130	Kommunikationsindsatser arbejdsliv	1.510	1.610
	<i>Institutioner</i>	<i>3.810</i>	<i>3.692</i>
9-4180	Nordisk Institution for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljøområdet (NIVA)	3.810	3.692

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
MR-FINANS		1.592	1.592
10-5210	Projektmidler – Økonomi- og Finanspolitik	1.592	1.592

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
Sum MR-JUST		1.193	1.193
11-7110	Projektmidler – Justitsspørgsmål	1.193	1.193

TDKK		Budget 2023	Budget 2022
Sum MR-DIGITAL		18.176	17.051
15-8530	Digitalisering	18.176	17.051

Bilag

Bilag 1: De nordiske institutioners bevillinger i national valuta

DE NORDISKE INSTITUTIONERS BEVILLINGER		2023	2022	
MR-U				
2-3100	NordForsk	154.428.00	154.114.000	NOK
MR-S				
3-4380	Nordens Velfærdscenter (NVC)	27.318.000	25.726.000	SEK
MR-K				
4-2270	Nordens Hus i Reykjavik (NOREY)	198.218.000	215.841.000	ISK
4-2272	Nordens Hus på Færøerne (NLH)	12.978.000	13.715.000	DKK
4-2274	Nordens Institut på Åland (NIPÅ)	407.000	400.100	EUR
4-2277	Nordens Institut i Grønland (NAPA)	6.256.000	6.073.000	DKK
4-2548	Nordisk Kulturkontakt (NKK)	1.433.200	1.514.700	EUR
MR-FJLS				
5-6585	Nordisk Genressource Center (NordGen)	34.675.000	31.870.000	SEK
MR-VÆKST				
7-5180	Nordisk Innovation (NI)	107.403.000	100.958.000	NOK
7-3220	Nordisk Energiforskning (NEF)	14.256.000	12.205.000	NOK
7-6180	Nordregio	16.010.000	14.497.000	SEK
MR-A				
9-4180	Inst. for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljø (NIVA)	512.100	490.700	EUR

Bilag 2: Valutakurser og inflationssatser 2023

Valutakurser:

100 EUR	= 744 DKK
100 ISK	= 5,2 DKK
100 NOK	= 73 DKK
100 SEK	= 73 DKK

Inflationssatser:

Danmark	3,3 %
Finland	3,2 %
Island	4,9 %
Norge	4,5 %
Sverige	7,3 %

Omregningsfaktoren for projektmidler er 4,9 %.

Om denne publikation

Planer og budget 2023 – Sammenfatning

PolitikNord 2023:721

ISBN 978-92-893-7569-6 (PDF)

ISBN 978-92-893-7570-2 (ONLINE)

<http://doi.org/10.6027/politknord2023-721>

© Nordisk Ministerråd 2023

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

1061 København K

www.norden.org

Læs flere nordiske publikationer: www.norden.org/da/publikationer